

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń
Społecznych
Dyrektor
Eliza Wiśniewska

Warszawa, dnia 2025-09-05
DUS-II.055.44.2025.MDe

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., SK 140/20, oraz emerytur osób urodzonych w rocznikach innych niż 1953, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W dniu 6 marca 2024 r. Sejm RP podjął uchwałę w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego. W dokumencie tym stwierdzono, że uchwały Sejmu RP w sprawie wyboru niektórych sędziów TK podjęte w latach 2015-2018, zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa, w tym Konstytucji RP oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a tym samym są pozbawione mocy prawnej i nie wywołały skutków prawnych w nich przewidzianych. W konsekwencji Sejm RP uznał, że osoby te nie są sędziami Trybunału Konstytucyjnego, a liczne orzeczenia TK dotknięte są wadą prawną. Sejm uznał także, że uwzględnienie w działalności organu władzy publicznej rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wydanych z naruszeniem prawa może zostać uznane za naruszenie zasady legalizmu.

Niezależnie od konsekwencji powyższej uchwały dla orzeczenia TK z dnia 4 czerwca 2024 r., Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w odpowiedzi na liczne wystąpienia obywateli, interpelacje poselskie, oświadczenia senatorskie w sprawie emerytur osób urodzonych w latach innych niż rok 1953 (sytuacja prawna emerytów z rocznika 1953 uregulowana została ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. zmieniającą ustawę emerytalną), pobierających emeryturę wcześniejszą, które uprawnienia do emerytury powszechnej nabywały po roku 2012, przygotowało projekt ustawy mającej na celu umożliwienie wymienionej grupie emerytów ustalenia wysokości emerytury powszechnej bez stosowania mechanizmu pomniejszania podstawy jej obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur

wcześniejszych. Opracowany dokument wpisany został do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem: UD204, i opublikowany na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Intencją Ministerstwa było stworzenie przepisów skierowanych do grupy emerytów, która została rzeczywiście zaskoczona wejściem w życie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, wprowadzającego pomniejszenie podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, i nie miała możliwości podjęcia działań zapobiegających niekorzystnym skutkom jego wejścia w życie. Art. 25 ust. 1b został wprowadzony do porządku prawnego ustawą z dnia 11 maja 2012 r. zmieniającą ustawę emerytalną, która została ogłoszona w Dzienniku Ustaw 6 czerwca 2012 r., zaś weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. Dlatego też proponuje się, by z rozwiązań prawnych przewidzianych w projektowanej ustawie mogły korzystać osoby, które z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą wystąpiły przed dniem 6 czerwca 2012 r., zaś powszechny wiek emerytalny osiągały po dniu 31 grudnia 2012 r. Celem powstałego projektu nie jest natomiast całkowita likwidacja mechanizmu ujętego w art. 25 ust. 1b. Jego istnienia nie zakwestionował ani Trybunał Konstytucyjny, ani Sąd Najwyższy, które w swoim orzecznictwie zaznaczają, że zapobiega on sztucznej kapitalizacji wysokości emerytury powszechnej, polegającej na tym, że im dłużej pobierana jest emerytura wcześniejsza i odkładany jest w czasie moment przejścia na emeryturę powszechną, tym to drugie świadczenie staje się wyższe, nawet jeżeli nie ma wkładu w postaci składek, ponieważ osoba uprawniona nie kontynuuje zatrudnienia. Dochodzi zatem do sytuacji, w której mimo „konsumowania” zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek w postaci pobieranej emerytury wcześniejszej, i jednoczesnego waloryzowania zgromadzonych na tym koncie składek oraz kapitału początkowego, rośnie wysokość świadczenia przyznawanego z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Taki stan rzeczy prowadzi do nadużycia solidarności w relacjach między członkami wspólnoty ryzyka, na którą nakładany jest obowiązek sfinansowania wypłaty tej części emerytury w wieku powszechnym, która nie znajduje pokrycia we wcześniej wniesionym (zawidencjonowanym), lecz wydanym (tj. pomniejszonym o kwoty pobranych emerytur) wkładzie ubezpieczonego stanowiącym zasadniczy element podstawy obliczenia emerytury (por. glosa Kamila Anotnówa do uchwały SN z dnia 19 października 2017 r., III UZP 6/17).

W dniu 5 czerwca br. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych. Obecnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwa analiza zgłoszonych uwag i postulatów, oraz rozważana jest możliwość wprowadzenia określonych zmian w brzmieniu zaproponowanych przepisów. Należy jednocześnie zaznaczyć, że o ostatecznym kształcie omawianego projektu zadecydują kolejne etapy procesu legislacyjnego, w szczególności prace na szczęblu Stałego Komitetu Rady Ministrów, samej Rady Ministrów, a przede wszystkim w Parlamencie.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Eliza Wiśniewska
Dyrektor
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/